

گواه مظلومیت

رضاحمیدی، قاسم جهانی، مهدی سالاری، محمدعلیزاده، قصابیان، رمضان قوامی،
مقدس وحید، سیدرضا موسوی، محمود نوری
اعضای حلقه علمی تاریخ

چکیده: شهادت حضرت زهرا علیها السلام و هتک حریم خانه اهل بیت علیهم السلام پس از وفات پیامبر صلی الله علیه و آله اگرچه همواره مورد توجه بسیاری از مورخین بوده است و این جریان را به طرق گوناگون گزارش کرده‌اند اما مورد تردید برخی قرار گرفته است. در این مقاله منابع کهن اهل تسنن و تشیع و سپس پژوهش‌های جدید مورد بررسی قرار گرفته و گزارش آنها نسبت به هجوم، احراق، ضرب یا سقط مستند شده است. **کلیدواژگان:** فاطمه زهرا علیها السلام، شهادت حضرت زهرا علیها السلام، تاریخ اهل بیت علیهم السلام، تشیع، تسنن.

مقدمه

تاریخ علمی است که می‌توان از آن به عنوان دفتر معرفت عینی بشر یاد کرد؛ علمی که اگرچه به انسان امکان زندگی در ادوار گذشته را نمی‌دهد، اما این فرصت را به وی خواهد داد تا با مطالعه زندگی پیشینیان، تجربیات و بینش‌هایی کسب نماید که بتوان ادعا کرد هر انسانی عمری به درازای طول عمر تمام بشر خواهد داشت. البته زمانی این علم، به درستی قابل استفاده خواهد بود که اخبار و رویدادهای یخی به درستی و بدون هرگونه اشکال و کم و کاستی به دست ما برسد. اگرچه

گاهی نویسندگان و مؤلفان تاریخ، اندیشه و افکار درونی خود را بر تاریخ تحمیل کرده و باعث تحریف، کتمان و ... می‌شود. اما به خوبی قابل درک است که با استفاده از روش‌ها و شیوه‌های علم تاریخ می‌توان تا حد زیادی این مسائل را حل کرده و به نتیجه مطلوب دست یافت. لازم به ذکر است، آنچه دربارهٔ مسائل تاریخی قابل توجه بوده و در نخستین مرحله مورد بررسی قرار می‌گیرد، این است که مورخ هنگام مواجهه با یک گزارش تاریخی باید با بررسی در منابع و اسناد موجود به دنبال کشف صحت یا سقم آن گزارش باشد.

اما اینکه چگونه می‌توان از گذشته مطلع شد، تا بتوان گزارشی را اثبات و یا نفی نمود، معمولاً به زمان وقوع حادثه بستگی دارد. مثلاً گاهی اوقات خبری که به ما می‌رسد، مربوط به گذشته‌ای نزدیک است که انسان می‌تواند به وسیلهٔ گواهی و یا شاهدان عینی از وقوع و یا عدم وقوع آن مطلع شود. اما گاهی اوقات گزارش و خبری که به دست ما می‌رسد در گذشته‌های دور واقع شده است، در این صورت تنها راه اطلاع از وقوع و یا عدم وقوع آن استفاده از اسناد و مدارک تاریخی است که با کند و کاو و بررسی آنها می‌توان به حقیقت دست یافت.

در بعضی مواقع نیز گزارشی نقل می‌شود، اما به دلایل متعددی مورد اختلاف شدید گروه‌ها و اشخاص مختلف قرار می‌گیرد، که در این موارد اهمیت رجوع به منابع و بررسی آنها بیشتر احساس می‌شود.

موضوعی که ما در صدد بیان و بررسی آن هستیم، یکی از همین مسائل است که احتیاج به فحص و بررسی منابع دارد؛ چرا که اختلافی از سوی دو مکتب اهل بیت علیهم‌السلام و مکتب خلفا پیرامون آن واقع شده است و آن مسأله هجوم به خانهٔ دختر پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و آتش زدن بیت و مسائل مربوط به این حادثه است که اکثریت قریب به اتفاق پیروان مکتب خلفا، وقوع این حادثه را رد نموده و آن را نمی‌پذیرند.

روشن است که هر خواننده‌ای با دقت در اصل گزارش و اختلافات موجود بین مورخین به ضرورت و اهمیت این بحث پی خواهد برد و به همین دلیل تاکنون مؤلفان و صاحب‌نظران مختلف دست به قلم شده و آثار مختلفی در این زمینه ارائه کرده‌اند. شاید بتوان گفت اهمیت ویژه این تحقیق به دست آوردن پاسخ سؤالی مهم و اساسی خواهد بود، که چگونه ممکن است عده‌ای به خانهٔ دختر پیغمبرشان هجوم آورده و با سفارش‌های مکرر پیامبر در مورد وی، این رفتار زشت و ناپسند را داشته باشند؟
 این زمینه تألیف گشته و این حادثه از جهات متعددی مورد

بررسی قرار گرفته، اما شاید آنچه تاکنون به خوبی مورد بررسی و کنکاش قرار نگرفته، استخراج، جمع‌آوری و تفکیک موضوعی منابع و پژوهش‌هایی است که در این زمینه مطالبی را عنوان نموده‌اند. احساس این خلأ ما را برآن داشت تا تصمیم به جمع‌آوری این مجموعه بگیریم.

نوشتار کنونی با وجود تألیفات دیگری که در این زمینه آماده شده، دارای روش و مزایایی است که این اثر را از سایر آثار جدا خواهد نمود. از جمله مزایای آن می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

نخست اینکه این اثر در دو فصل منابع و پژوهش‌ها تدوین شده است، و در هر فصل، به آدرس گزارش هریک از ابعاد حادثه (هجوم به خانه، احراق، ضرب و سقط) ارجاع شده است.

دوم اینکه در فصل نخست که به منابع اختصاص دارد، برای آشنایی مخاطبان با زندگی مؤلفان به شرح حال مختصری از زندگی علمی آنان و اثر مربوط به این پژوهش اشاره شده است.

سوم اینکه در این نوشتار افزون بر منابع و پژوهش‌های تاریخی، به کتاب‌هایی کلامی، ادبی و روایی نیز توجه شده است.^۱

فصل اول: منابع

ابو صادق سلیم بن قیس هلالی عامری کوفی (۲ سال قبل از هجرت - ۹۰ هـ. ق) از موثقین نزد اهل بیت علیهم‌السلام و از اصحاب خاص امیرالمؤمنین علیه‌السلام تا امام محمد باقر علیه‌السلام بود. وی دو سال قبل از هجرت متولد شده و اولین مؤلف در تاریخ اسلام بود. سلیم در زمان خلافت عمر با وجود منع حدیث، مخفیانه به تدوین و کتابت آن پرداخته و تا زمان عثمان این نوشته‌ها را حفظ کرد و احتمالاً همین نوشته‌ها به کتاب سلیم شهرت یافت. وی در زمان خلافت حجاج از دنیا رفت. این کتاب درباره فضاائل اهل بیت علیهم‌السلام از زبان پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم، حوادث بعد از وفات آن حضرت به نقل از شاهدان عینی، ماجرای سقیفه از زبان سلمان، افتخارات

۱. در تدوین این مقاله، استاد محترم حجت‌الاسلام والمسلمین مجتبی الهی خراسانی و دکتر هادی وکیلی سهم بی داشتند، که سپاسگزار آنها هستیم.

و امتیازات حضرت علی علیه السلام، حوادثی که در زمان خلافت آن حضرت اتفاق افتاد و بسیاری از مباحث مهم عقیدتی شیعه می‌باشد.

مشخصات اثر: کتاب سلیم‌بن قیس هلالی؛ ابوصادق سلیم‌بن قیس الهلالی العامری الکوفی، التحقیق محمّدباقر الانصاری الزنجانی الخوئینی.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۳.

هجوم، صص ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱.

سقط، صص ۱۵۲، ۱۵۳.

ضرب، صص ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۳.

ابوالفضل نصر بن مزاحم بن سیار المنقری التمیمی الکوفی (؟ - ۲۱۲ هـ.ق)

وی مورخ و از غلات شیعه بوده است. در کوفه بزرگ شده بود، اما در بغداد سکونت داشت، در خصوص سال تولد وی مطلبی ثبت نشده است.

در مورد وثاقت وی مورخان اختلاف نظر دارند، اما ابن حیان و برخی دیگر او را از ثقات می‌شمارند و برخی نیز وی را از رجال اصحاب حدیث دانسته‌اند.

از افزون تصانیف وی به الغارات، الجمل و وقعة صفین می‌توان اشاره کرد. وی در کتاب وقعة صفین افزون بر حوادث تاریخی و نقل سخنرانی‌ها، به نقل اشعار حماسی و اشعاری که به مناسبت‌های مختلف سروده شده نیز پرداخته است.

مؤلف در آغاز به بیان مقدمات جنگ صفین پرداخته و سپس با دقتی خاص صحنه جنگ را به تصویر می‌کشد و جزئیات صحنه جنگ را نقل می‌کند و در این میان به نقل گفته‌ها، سخنرانی‌ها، نامه‌ها و اشعار هر دو جبهه می‌پردازد.

نویسنده به دور از هرگونه تعصب و افراط و تفریط، با آرامش خاص به نقل رخدادها و واقعیات تاریخی می‌پردازد و در همه حال هم‌آهنگی و انسجام میان حوادث را از یاد نبرده و تصویری جالب و گسترده از حوادث آن زمان ارائه می‌دهد.

مشخصات اثر: وقعة صفین، ابوالفضل نصر بن مزاحم بن سیار المنقری التمیمی الکوفی، التحقیق عبدالسلام محمدهارون، المؤسسة العربية المدینة، الطبعة الثانية، ۱۳۸۲ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

۱۶۳.

عبدالملک بن هشام بن ایوب الحمیری المعافری (؟ - ۲۱۸ هـ.ق)

وی اهل بصره است و محل تولد او را مصر گفته‌اند. از آثار او می‌توان به شرح و تهذیب سیره ابن اسحاق در احوال رسول خدا ﷺ و مغازی آن حضرت اشاره کرد. که این کتاب معروف به سیره ابن هشام می‌باشد. از دیگر آثار او کتاب حمیر و ملوک عرب جنوبی می‌باشد. سیره ابن هشام از اسماعیل فرزند ابراهیم رضی الله عنه تا پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در برمی‌گیرد و در آن حوادث دوران پیامبر صلی الله علیه و آله سیره و جنگ‌های آن حضرت را تا هنگام وفات به‌طور مفصل مورد بحث قرار داده که در این میان به ماجرای سقیفه و بیعتی که در آنجا انجام پذیرفت نیز اشاره‌ای نموده است.

مشخصات اثر: سیره ابن هشام؛ عبدالملک بن هشام بن ایوب الحمیری المعافری، یق محمد محی‌الدین عبدالحمید، مکتبه محمدعلی صبیح و اولاده، ۱۳۸۳ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ج ۱، ص ۱۷۹.

هجوم، ج ۱، ص ۱۷۹.

ابوبکر عبدالله بن محمد بن ابراهیم (ابوشیبه) بن عثمان عیسی کوفی (۱۵۹-۲۳۵ هـ.ق)

او محدث، حافظ، فقیه، مفسر و مورخ بوده است. اصل و ریشه وی از واسط می‌باشد. در کوفه متولد شد و همان‌جا مقدمات را فرا گرفت. سپس به بصره سفر کرده و از مشایخ آن شهر بهره جست. ابن‌شبیبه از پژوهش‌گران و نویسندگان روزگار خود بود. آثار متعددی در حدیث، فقه، کلام، تاریخ و تفسیر به او نسبت داده‌اند، که آن آثار «کتاب المصنف» می‌باشد. در این کتاب برخی از احادیث نبوی و نیز فتاوی‌ای تابعان به ترتیب ابواب فقهی گرد آمده است. برخی اجزای آن در مدینه، پاریس، عثمانی، فاس، قاهره، دمشق و هند به چاپ رسیده است. به گفته بروکلیمان، این کتاب با عنوان مسند نیز چاپ شده است. در گذشته نیز برخی احتمال داده‌اند که این کتاب همان کتابی است که به المسند نیز معروف شده است.

مشخصات اثر: المصنف، ابوبکر عبدالله بن محمد بن ابراهیم بن عثمان عیسی کوفی، یق سید محمد اللحام، المطبعة دار الفكر، الناشر دار الفكر، الطبعة الاولى،

۱۴۰۹ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۵۷۲

ابوعبدالله محمد بن مسلم بن قتیبه دینوری (۲۱۲-۲۷۶ هـ.ق)

وی در بغداد زاده شد و در همان شهر در گذشت. اصل وی از مروالروید می باشد. ابن قتیبه فردی ادیب، عالم به لغت عرب، نحو، غریب القرآن، شعر و فقه بود. مدتی در منصب قضاوت دینور بود و از این رو به دینوری مشهور شده است. از آثار وی می توان به المعارف و المعانی و الامامة و السياسة اشاره کرد. این کتاب در دو جلد و یک مجلد به چاپ رسیده است. که جلد اول این کتاب از دوران خلافت ابوبکر شروع می شود و تا زمان مرگ مسلم بن عقبه را بررسی می کند. جلد دوم نیز از ادامه تا زمان جنگ های امین و مأمون می باشد و بالاخره کتاب را با قتل امین به پایان رسانده است.

مشخصات اثر: الامامة و السياسة، ابوعبدالله محمد بن مسلم بن قتیبه دینوری، التحقيق علی الشیری، انتشارات شریف رضی، قم، الطبعة الاولى، ۱۴۱۳ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۳۰.

هجوم، ص ۳۰.

احمد بن واضح الیعقوبی (احمد بن اسحاق ابی یعقوب بن جعفر بن وهب بن واضح الیعقوبی)

؟- ۲۹۲ هـ.ق)

او مورخ، جغرافی دان و از اهالی بغداد بوده است. جدش از موالی منصور عباسی بود. ایشان هم عصر ابوحنیفه دینوری و بسیار اهل سفر بود که هند نیز از بلادی است به آنجا سفر نموده است. از تألیفات وی می توان به تاریخ یعقوبی، البلدان و اخبار الامم السالفه اشاره کرد.

یعقوبی جلد اول کتاب خود را با حضرت آدم و حوا آغاز نموده و آن را به ذکر اسواق یان رسانده است. در جلد دوم نیز از تولد نبی مکرم اسلام ﷺ تا زمان

احمد معتمد علی الله را بررسی نموده است.

مشخصات اثر: تاریخ یعقوبی؛ احمد بن اسحاق ابی یعقوب بن جعفر بن وهب بن واضح
الیعقوبی، المطبعة دار صادر، بیروت، الناشر مؤسسه نشر فرهنگ، اهل بیت علیهم السلام، قم.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ج ۲، ص ۱۳۷.

هجوم، ج ۲، صص ۱۲۶ و ۱۳۷.

ابو جعفر محمد بن جریر بن یزید طبری (۲۲۴-۳۱۰ هـ. ق)

او مفسر، محدث، فقیه و اصولی بوده است. در آمل طبرستان دیده به جهان گشود و در بغداد زندگی کرد. او مذهبی را در فقه به نام جریریه تأسیس نمود، اما مذهبش شافعی بود.

ایشان دارای تصانیفی می باشد که می توان به اخبار الرسل و الملوك، تهذیب الآثار و جامع البیان فی تفسیر القرآن معروف به تفسیر طبری اشاره کرد.

تاریخ طبری که یکی از شاه کارهای تاریخی در بین مصنفات و آثار کتب اسلامی می باشد، بر اساس برنامه پیش بینی شده ای بوده مؤلف آن را با روش استقرایی و جامع نگاشته است. روایاتی که در این کتاب ایراد نموده از حیث دقت، امانت و اتقان، به بالاترین درجه رسیده. آنچه را که مورخین پیش از وی از قبیل یعقوبی، بلاذری، واقدی و ابن سعد نگاشته اند، تکمیل نموده و راه را برای کسانی مانند: مسعودی، ابن مسکویه، ابن اثیر و ابن خلدون که پس از او آمده اند، هموار ساخته است.

کتاب با دلایل حدوث زمان و شواهد آثار دوران، آغاز شده سپس به آدم و اخبار پس از وی درباره انبیا و رسل در تورات به ترتیب اسامی آنان پرداخته و حوادث زمان ایشان را بیان کرده و نیز آنچه را که قرآن درباره آنها اشاراتی نموده است، را شرح داده است. ضمناً احوال پادشاهان به ویژه شهریاران ایرانی را که معاصر پیامبران مزبور بوده اند، از نظر دور نداشته و نیز به شرح حال اقوامی که پس از انبیای سلف پیش از بعثت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آمده اند، متعرض گردیده است.

طبری بخش اسلامی تاریخ خود را بر اساس حوادثی که از سال اول هجرت تا سال سیصد و دو اتفاق افتاده به ترتیب سنوات تنظیم و به رشته تحریر درآورده است و هر حادثه را با واقعه مهمی را با ذکر زمان و مکان در همان سالی که روی داده، اراد نموده است.

مشخصات اثر: تاریخ الطبری؛ ابوجعفر محمد بن جریر بن یزید طبری، التحقیق، نخبة من العلماء الاجلاء، مؤسسة الاعلمی، بیروت.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ج ۲، صص ۴۴۳ و ۶۱۹

هجوم، ج ۲، صص ۴۴۳ و ۶۱۹

سلیمان بن احمد بن ایوب بن مطیر اللخمی الطبرانی الشامی (؟ - ۳۶۰ هـ.ق) از محدثان بزرگی است که در طبریة شام به دنیا آمد. وی از حافظان عصر خود بود و ۳۳ سال در طلب حدیث از شام به سوی عراق، حجاز، یمن، مصر و بلاد جزیره رفته و پیوسته در حال کوچ بود و سرانجام در شهر بلد در گذشت. از آثار وی می‌توان به طرق حدیث من کذب علی معتمد، کتاب الاوائل و همچنین معجم الکبری اشاره کرد.

کتاب اخیر وی (معجم الکبری) مجموعه‌ای است که در آن رجال حدیث عامه معرفی شده و نظام الفبایی دارد. چاپ دوم کتاب که در ۲۵ جلد می‌باشد، دارای امتیازات منحصر به فردی می‌باشد که عبارت‌اند از: تصحیح خطاهای چاپ اول، تعلیقات و ... . مشخصات اثر: معجم الکبری؛ سلیمان بن احمد بن ایوب بن مطیر اللخمی الطبرانی الشامی، التحقیق حمدی عبدالحمید المجید السلفی، دار احیاء التراث العربی، الطبعة الثانية، الناشر، مكتبة ابن تیمیة، القاهرة.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۶۲

هجوم، ص ۶۲

ابوالحسن علی بن الحسین بن علی مسعودی هذلی (۳۰۹ - ؟) مسعودی در بابل متولد شد، مدتی را در بغداد و مصر گذراند و برای طلب علم به دورترین شهرها از جمله فارس و کرمان سفر کرد. در سال ۳۰۹ هـ.ق. در اصطخر اقامت نمود. وی در ادامه سفرهایش سفری نیز به ماورای آذربایجان و جرجان داشت. یعیای چون علامه حلی، شیخ طوسی، علامه مجلسی، سید بن

طاووس، ابن‌ادریس حلی و میرزا حسین نوری، مسعودی شیعه دوازده امامی و از بزرگان و معتمدان بوده است. این در حالی است که برخی علمای اهل تسنن مانند ابن حجر، سبکی، ملا کاتب چلبی و یاقوت حموی قائل به سنی بودن وی می‌باشند. از تالیفات ایشان می‌توان به المقالات فی اصول الدیانات و الزلف، استبصار، بشر الحیات، اخبار الزمان، اثبات الوصیه و ... اشاره نمود.

اثبات الوصیه در یک جلد می‌باشد. که ابتدا به بحثی پیرامون عقل و جهل و سپس به شرح حال انبیاء الهی از آدم ع تا خاتم ص (شامل معجزات پیامبران ع) بعد از آدم و تاریخ پادشاهانی که در آن زمان می‌زیستند) پرداخته است. بعد از آن تا آخر کتاب را به شرح زندگانی و رویدادهای چهارده معصوم ع اختصاص داده است که برای هر یک از ائمه معصوم ع ولادت، معجزات، فرزندان، خلیفه زمان هر امام و شهادت آنان را به قلم آورده است. ما در اینجا به ترجمه آن مراجعه کرده‌ایم. مشخصات اثر: اثبات الوصیه لعلی بن ابی طالب؛ ابوالحسن علی مسعودی، دارالاصول، بیروت، الطبعة الثانية، ۱۴۰۹ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۱۵۵.

هجوم، ص ۱۵۵.

سقط، ص ۱۵۵.

ضرب، ص ۱۵۵.

شیخ الطائفة ابو جعفر محمد بن حسن طوسی (۳۸۵ - ۴۶۰ هـ.ق)

وی یکی از ستارگان بسیار درخشان جهان اسلام محسوب می‌شود. در فقه و اصول، حدیث، تفسیر، کلام و رجال تألیفات فراوانی دارد.

شیخ در سال ۴۰۸ یعنی در ۲۳ سالگی به بغداد کوچید و تا پایان عمر در عراق ماند. پس از استادش علم الهدی سید مرتضی، ریاست علمی و فتوایی شیعه به او منتقل شد. شیخ طوسی در مدت پنج سال نزد شیخ مفید تلمذ نموده و سالیان دراز نیز از خدمت شاگرد میرزا شیخ مفید (سید مرتضی) بهره‌مند شده است. از جمله آثار او می‌توان به النهایة، المبسوط، الخلاف، تهذیب الاحکام، استبصار، عدة الاصول، الرجال، یدالاصول و تلخیص الشافی اشاره نمود.

ایشان در کتاب تلخیص الشافی به مباحثی چون امامت ائمه علیهم السلام و امامت بلافصل علی علیه السلام بعد از پیامبر صلی الله علیه و آله و ادله قرآنی و روایی پرداخته و در ادامه نیز اشکالاتی مطرح و پاسخ آن را نیز ارائه نموده است.

مشخصات اثر: تلخیص الشافی؛ ابی جعفر الطوسی، به تحقیق سید حسین بحر العلوم، مطبعة الآداب، النجف.

موضوع و مطلب آدرس:

هجوم، ص ۱۴۴.

ابوعبدالله محمد بن محمد بن نعمان بن عبدالسلام عکبری بغدادی معروف به شیخ مفید

(۳۳۶ - ۴۱۳ هـ. ق.)

فقیه و متکلم امامیه است که در عصر خود بیشتر در علم کلام تیرز داشت. وی استاد سید مرتضی و شیخ طوسی بوده است. او زعامت شیعه را در قرن چهارم تا اوایل قرن پنجم بر عهده داشته است.

از جمله تصانیف وی اصول فقه، امالی، تاریخ الشیعة، الايضاح فی الامامة و الاختصاص می باشد. کتاب اختصاص وی مجموعه روایاتی از اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام است، که مجموعه روایاتی ارزشمند درباره تاریخ اسلام و معرفی چهره‌های برجسته آن و ارزش علم و مقام دانشمندان پرداخته است. این کتاب برای دستیابی به بسیاری از روایات نایاب که دارای مفاهیمی عالی و شگرف می باشد کتابی ارزشمند و قابل توجه است.

کتاب شامل عناوینی چون: شرطة الخمیس، ستایش شهر قم، سؤالات یهودی از پیامبر صلی الله علیه و آله، سخن امام موسی کاظم علیه السلام با هارون الرشید، معجزه حضرت علی علیه السلام، علامات ظهور امام زمان علیه السلام، فرق میان نبی و رسول و موضوعات فراوان و مفید دیگری می باشد.

مشخصات اثر: الاختصاص؛ ابوعبدالله محمد بن عبدالسلام عکبری بغدادی (شیخ

مفید). التحقیق علی اکبر الغفاری، جماعة المدرسین فی الحوزة العلمية.

موضوع و آدرس مطلب:

هجوم، ص ۱۸۶.

۱۸۵، ۱۸۶.

ضرب، ص ۱۸۵.

■
ابومنصور، احمد بن علی بن ابیطالب طبرسی (قرن ششم)

بسیاری از بزرگان وی را از طبرستان مازندران دانسته‌اند، در مقابل نیز عده‌ای او را منسوب به طبرس (که معرب تفرش است) دانسته‌اند. اگرچه سال ولادت وی دقیقاً مشخص نیست، اما بی‌گمان او از علمای قرن شش و معاصر امین‌الاسلام طبرسی، مؤلف مجمع‌البیان و متوفای ۵۴۸ است و هر دو از مشایخ ابن‌شهر آشوب مازندرانی متوفای ۵۸۸ می‌باشند.

از جمله مهم‌ترین آثار وی کتاب احتجاج وی می‌باشد. کتاب مذکور دارای دو جلد می‌باشد که به احتجاجات پیامبر ﷺ، اصحابش، ائمه اطهار علیهم‌السلام از امام حسن علیهما السلام تا امام زمان علیهما السلام پرداخته و در آخر به احتجاجات شیخ مفید، سید مرتضی و سید رضی نیز اشاراتی داشته است.

مشخصات اثر: الاحتجاج؛ ابی‌منصور احمد بن علی بن ابی‌طالب الطبرسی؛ سید محمدباقر خراسانی، نعمان، نجف.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ج ۱، صص ۱۰۵، ۱۰۸، ۱۰۹.

سقط، ج ۱، ص ۴۱۴.

ضرب، ج ۱، ص ۴۱۴.

■
رشیدالدین محمد بن شهر آشوب مازندرانی (۴۸۹-؟)

ایشان در خطه مازندران متولد شد که برای درک درجه فضل و بزرگواری یک عالم شیعه، بهترین راه، مشاهده سخنان پیرامون اوست.

بزرگان شیعه جز مدح و ستایش، چیزی درباره ایشان ندارند، چرا که سراسر زندگانی او عشق و ارادت به اهل بیت عصمت علیهم‌السلام است. وی از جمله بزرگانی است که حتی مخالفان وی نیز زبان به مدح او گشوده‌اند. در این باره علامه شمس‌الدین اودی، شاگرد سیوطی، در کتاب طبقات المفسرین بسیار از او تعریف کرده و می‌گوید که: وی یت درجه تخصص رسیده بود. او امام و مرجع زمان خود و یگانه

روزگار بود. بیشتر تخصص ابن شهر آشوب در علوم قرآن و حدیث است. ایشان دارای تألیفاتی است که یکی از مهم‌ترین آنها کتاب مناقب وی می‌باشد. در آن به درجات امیرالمؤمنین علیه السلام، زندگانی آن امام و دیگر امامان علیهم السلام، مناقب آنان، بحث مسابقات در اسلام و ... پرداخته است.

مشخصات اثر: مناقب آل ابی طالب؛ ابی جعفر رشیدالدین محمد بن علی بن شهر آشوب السروی المازندرانی، موسسه انتشارات علامه، قم.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۳۵۸.

سقط، ص ۳۵۸.

ضرب، ص ۳۵۸.

ابو حامد عبدالحمید بن هبه الله بن ابی الحدید معتزلی (۵۸۶ - ؟)

وی در شهر مدائن متولد شد و در همان جا دروس مقدماتی را آغاز نموده و مذاهب مختلف کلامی را فراگرفت. پس از چند سال برای طی مراحل بالاتر علمی به سوی بغداد، مرکز علم و خلافت عباسیان، حرکت کرد.

ابن ابی الحدید سالیان متمادی در بغداد به کسب علوم مختلف پرداخت و در بسیاری از علوم، از جمله فقه، کلام، اصول، جدل، مناظره، ادبیات، تاریخ و سیره به بالاترین درجات رسیده و در عین حال نویسنده‌ای زبردست و توانا گردید. دوران وی عصر شکوفایی علم و دانش است و تألیفات فراوانی از آن زمان به یادگار مانده است. در بغداد تحت تأثیر عقاید معتزله و خصوصاً جاحظ، روش اعتزال پیش گرفت. البته او را معتزلی متشیع می‌دانند و این به علت توجه او به امیرالمؤمنین علیه السلام و شرح نهج البلاغه او و اقوالی مانند قول به افضلیت و جامعیت امیرالمؤمنین علی علیه السلام است.

شرح نهج البلاغه او که معروف‌ترین اثر اوست، در ۲۰ جلد انتشار یافته و بارها مورد تجدید چاپ قرار گرفته است که تا به حال بیش از ۵۰ شرح معتبر بر این کتاب نوشته شده است. ترتیب این کتاب بر اساس نهج البلاغه است که ابتدا خطبه‌ها، بعد نامه‌ها و پس از آن کلمات قصار آمده است و در پایان نیز باب حکمت‌ها، مواعظ و آداب را بیان کرده است.

شرح نهج البلاغه؛ عبدالحمید بن ابی الحدید معتزلی، کتابخانه آیه الله

مرعشی، قم، ۱۴۰۴ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ج ۱۶، ص ۲۷۲؛ ج ۱۷، ص ۱۶۸.

هجوم، ج ۲۰، ص ۳۴.

سید رضی‌الدین علی بن موسی بن جعفر بن طاووس (۵۸۹-؟)

وی از نوادگان امام حسن مجتبی علیه السلام و امام سجاد علیه السلام می‌باشد که در شهر حله متولد شد. جد هفتم ایشان، محمد بن اسحاق به علت زیبایی و ملاحظت به طاووس مشهور شده بود. او از سادات بزرگوار مدینه محسوب می‌شد.

ابن طاووس در آغاز، تحصیلات خود را در شهر حله و از محضر پدر و جد خود (ورام بن ابی فراس) گذراند و علوم مقدماتی را نزد آنان فرا گرفت. او با ذهنی قوی و هوشی سرشار در اندک زمان از تمام هم‌شاگردی‌های خود سبقت گرفته و در زمانی کمتر از سه سال به تحصیل فقه پرداخت و پس از آن خود را از استاد بی‌نیاز دید و دیگر کتب فقهی عصر خویش را به تنهایی مطالعه نمود. او افزون بر اینکه فقیهی نام‌آور بود، ادیبی گران‌قدر و شاعری توانا شمرده می‌شد.

ابن طاووس نزدیک به ۵۰ تألیف دارد که بسیاری از آنها در موضوعات ادعیه و زیارات است که عبارتند از: المهمات، مصباح الزائر، كشف المحجة لثمره المهجة، الملهوف علی قتلی الطفوف، الطرف و ... .

ابن طاووس کتاب خود را با دو فهرست مطالب الطرف و فهرست موضوعی به تحریر درآورده است که هر یک از فهرست‌ها دارای ۳۳ طرفه می‌باشد و در آنها به زندگانی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم، احوال، سخنان و رویدادهای آن زمان اشاراتی نموده است.

مشخصات اثر: الطرف (من الانبياء و المناقب فی شرف سید الانبياء و عترته) سید بن طاووس الحسني، بتحقيق قيس العطار، مشهد، تاسوعا، ۱۳۷۸.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۳۸۷ - ۳۹۸.

هجوم، صص ۳۸۷ - ۳۹۸.

سقط، صص ۳۸۷ - ۳۹۸.

۳۸۷ - ۳۹۸.

■
 ابوالحسن بهاء‌الدین علی بن عیسیٰ فخرالدین بن ابی‌هندی الشیبانی اربلی (۶۲۵-۴) اربلی در حادثه سال ۶۳۵ (حملة مغول) به موصل آمد و مدتی وزارت یکی از خلیفه‌زادگان بنی‌عباس را بر عهده داشت. او نزد بسیاری از شیوخ سنی تلمذ نموده و اجازه روایت از آنان نیز گرفته است. یکی از اساتید وی رضی‌الدین ابی‌الهی‌جاء، سید محی‌الدین یوسف بن زیلاق الکاتب الهاشمی الموصلی می‌باشد.
 بیشتر مؤلفات علی بن عیسیٰ به لحاظ موقعیت وی در دیوان الانشاء و توانایی‌اش در آفرینش آثار ادبی، در زمینه ادب و شعر می‌باشد. از جمله آثار وی: رسالة الطیف، التذکرة الفخرية، المقالات الاربع، كشف الغمة فی معرفة الائمة و ... می‌باشد.
 کتاب كشف الغمة وی جزء مهم‌ترین تألیفاتش می‌باشد که ایشان کتاب را با شرح حال کوتاهی از رسول خدا ﷺ آغاز کرده سپس به شرح احوال و مناقب امام علی عليه السلام پرداخته است. در ادامه فصلی در بیان زندگی حضرت فاطمه عليها السلام اختصاص می‌دهد. آن‌گاه به شرح زندگانی یک‌یک امامان تا امام دوازدهم می‌پردازد.
 مشخصات اثر: كشف الغمة فی معرفة الائمة؛ علی بن عیسیٰ بن ابی‌الفتح اربلی، مطبعة دار الاضواء، بیروت، الطبعة الثانية، ۱۴۰۵ هـ.ق.
 موضوع و آدرس مطلب:
 هجوم، ص ۶۷

■
 امام جمال‌الدین ابومنصور حسن بن یوسف بن علی بن محمد بن مطهر (علامه حلی) (۶۴۸-۷۲۶ هـ.ق)
 وی اهل حله و پدرش از دانش‌وران نام‌آور بود. پرورش علامه به دست پدر و مشارکت دایی بزرگ خود (شیخ نجم‌الدین جعفر) بود که با باریک‌بینی و موشکافی ویژه خود، به محقق لقب یافت. در حدود بیست سالگی در ادبیات عرب، فقه، اصول، حدیث و کلام از محضر بزرگان بهره‌وافر یافته بود. ایشان از مشایخ بسیاری اجازه روایت داشت.
 از او آثاری فقهی، فلسفی و کلامی بسیاری به جای مانده است، مانند: منتهی المطلب، تلخیص المراء، غایة الاحکام، نهج الحق و ...
 کتاب نهج الحق از آثار کلامی وی و دارای هشت باب می‌باشد که به بحث ادراک و

نظر و سپس اصول دین و برخی مباحث مربوط به فقه پرداخته است.
 مشخصات اثر: نهج الحق و كشف الصدق؛ الحسن بن يوسف المطهر الحلبي، ترجمه
 عليرضا كهنسال، مؤسسه پژوهش و مطالعات عاشورا، تهران، ۱۳۷۹ هـ.ش.
 موضوع و آدرس مطلب:
 احراق، صص ۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۴، ۲۸۵.

■
 محمّد بن احمد بن عثمان بن قايماز تركمانی دمشقی شافعی (معروف به شمس الدين
 ذهبی) (۶۷۳ - ۷۴۸ هـ.ق.)
 وی از برجسته‌ترین علمای رجالی و از مشهورترین مورخان نیمه نخست قرن
 هشتم هجری است. ایشان نویسنده دهها کتب رجالی و تاریخی است و تخصص
 عمده او در دانش رجال و جرح و تعدیل راویان و اخباریان و محدثان است. ذهبی
 به همراه ابن حجر عسقلانی آخرین افرادی هستند که به بقایای کتابهای قرون
 نخست اسلام دسترسی داشته‌اند. وی با ۲۷۰ کتاب از عالمان پر تألیف است که
 بیشترین آثار را در علم رجال، تاریخ و تلخیص آثار پیشینیان نگاشته است. از
 جمله آثار مهم ذهبی تاریخ اسلام، تاریخ نیشابور، تاریخ دمشق، سیر اعلام النبلاء
 و ... می‌باشد.

کتاب سیر اعلام النبلاء شامل زندگی‌نامه شخصیت‌ها و افراد در طول تاریخ تا زمان
 مؤلف است. وی در کتاب خود به شرح زندگانی پیامبر اسلام ﷺ، خلفای راشدین
 و افراد دیگر از همه طبقات و همه فنون پرداخته است. طبقه‌بندی زندگی‌نامه‌ها
 براساس طبقات و اصناف است و همه را در چهار طبقه تقسیم کرده است. هر جلد
 دارای فهرست الفبایی اشخاص و اعلام می‌باشد و در دو جلد آخر آن (جلد ۲۴ و ۲۵)
 به فهرس سیر اعلام النبلاء پرداخته است.

مشخصات اثر: سیر اعلام النبلاء؛ شمس‌الدین محمّد بن احمد بن عثمان الذهبی،
 بتحقیق ابراهیم الزبیق، مؤسسة الرسالة، بیروت، ۱۴۰۳ هـ.ق.
 موضوع و مطلب آدرس:

سقط، ص ۵۷۸

۵۷۸

■ احمد بن محمد اردبیلی (مشهور به مقدس اردبیلی) (؟ - ۹۹۳ هـ.ق)

از مفاخر علمای امامیه و از مشاهیر محققین و فضایل روزگار که اصل وی از اردبیل است.

ایشان هم‌عصر میرزا محمد استرآبادی و شیخ بهایی و از شاگردان مبرز سیدعلی الصائغ صاحب مدارک، صاحب معالم، مولی عبدالله التستری و امیر فیض‌الله تفرشی است. از جمله تصنیفات وی حاشیه تجرید قوشچی، استیناس المعنویة، اثبات الواجب و اصول الدین، مجمع الفائدة و البرهان و حدیقة الشیعة فی احوال النبی ﷺ و الائمة الاطهار ﷺ می‌باشد.

کتاب حدیقه در دو جلد تحریر شده که جلد نخست آن را به احوالات نبی اکرم ﷺ و جلد دوم را نیز در احوال ائمة اطهار ﷺ و امامت و نیز فصلی را در مذهب تصوف نگاشته است.

مشخصات اثر: حدیقة الشیعة؛ احمد بن محمد اردبیلی، انتشارات گلی، چاپخانه سعدی، ۱۳۶۱ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۳۰.

هجوم، ص ۳۰.

سقط، ص ۳۱.

ضرب، ص ۳۱.

■ محمد باقر بن محمد تقی بن مقصود علی مجلسی (علامه مجلسی) (۱۳۰۷-۱۳۸۰ هـ.ق)

وی در شهر اصفهان دیده به جهان گشود. خاندان او از جمله پرافتخارترین خاندان‌های شیعه در قرون اخیر است. در این خانواده نزدیک به صد عالم وارسته و بزرگوار دیده می‌شود. جد بزرگوار علامه، عالم جلیل‌القدر حافظ ابونعیم اصفهانی صاحب کتاب‌هایی چون تاریخ اصفهان و حلیة الاولیاء است. پدر وی مولی محمد تقی مجلسی (۱۰۰۳-۱۰۷۰ هـ.ق) صاحب کرامات و مقامات معنوی و روحی بلند است. او نیز محدث و فقیهی بزرگ بوده و کتاب‌هایی ماندگار تألیف نموده است.

چنان شهرتی در علوم مختلف اسلامی دارد که محتاج هیچ بیان و

توضیحی نیست، نام وی چون آفتابی بر آسمان فقاقت و اجتهاد می درخشد. وی از جمله بزرگانی است که از جامعیت خاصی برخوردار است. او در علوم مختلفی چون تفسیر، حدیث، فقه، اصول، تاریخ، رجال و درایه سرآمد عصر بود. نگاهی اجمالی به مجموعه عظیم بحارالانوار این نکته را به خوبی آشکار می سازد. وی در عمر هفتاد و سه ساله خویش بیش از یکصد عنوان کتاب به زبان فارسی و عربی نگاشت که از جمله مرآةالعقول در ۲۶ جلد و بحارالانوار در ۱۱۰ جلد به چاپ رسیده است. علامه در بحارالانوار خود که مجموعه‌ای روایی - تاریخی است، به بسیاری از آیات را نیز تفسیر می کند. این کتاب از عمده‌ترین و گسترده‌ترین جوامع حدیثی شیعه به شمار می رود.

مشخصات اثر: بحارالانوار؛ محمدباقر مجلسی، مؤسسه الوفاء، بیروت چاپ دوم، ۱۴۰۴ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ج ۲۸، صص ۲۳۱، ۲۶۹، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۱۵ - ۳۱۷، ۳۳۹، ۳۵۶، ۳۵۶.
 ج ۳۰، ص ۳۴۸؛ ج ۵۳، ص ۱۸.
 هجوم، ج ۲۸، صص ۲۱۸، ۲۳۱، ۲۶۹، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۱۵ - ۳۱۷، ۳۳۹، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۵۶.
 ج ۳۰، ص ۳۴۸؛ ج ۵۳، ص ۱۹.
 سقط، ج ۲۸، صص ۲۷۰، ۲۳۱، ۳۱۵ - ۳۱۷، ج ۳۰، ص ۳۴۹، ج ۴۳، ص ۱۷۰، ۱۷۳.
 ج ۵۳، ص ۱۹.
 ضرب، ج ۲۸، صص ۲۳۱، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۱۵ - ۳۱۷، ج ۳۰، ص ۳۴۸، ۳۴۹.
 ج ۴۳، ص ۱۷۳، ۱۷۰، ج ۵۳، ص ۱۹.

سید حسن شیخ الاسلامی (معاصر)

مجموعه سخنان حضرت فاطمه علیها السلام به ضمیمه شرح حال آن حضرت که در چهارده فصل تنظیم گردیده است. نویسنده ابتدا به شرح حال مختصری از زندگی این بانوی نمونه اسلام پرداخته و سپس از فصل اول تا پنجم به سخنان گوهریار ایشان در ارتباط با پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیت علیهم السلام پرداخته است و در ادامه نیز اشاره‌ای به حدیث کساء و مواردی چون رستخیز، مواعظ و حکم، احکام و ... نموده است.

مخصات اثر: مسند فاطمة الزهراء؛ سید حسن شیخ الاسلامی، کتابخانه دفتر

تبلیغات، ۱۳۷۷ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۰۹، ۴۳۷ - ۴۴۵.

هجوم، صص ۱۰۹، ۴۳۷ - ۴۴۵.

سقط، صص ۱۰۹، ۲۹۹، ۴۳۷ - ۴۴۵.

ضرب، صص ۱۰۹، ۴۳۷ - ۴۴۵.

فصل دوم:

پژوهش‌ها

مشخصات اثر: آتش به خانه وحی؛ سید محمدحسین سجاده، دار الصادقین، الهادی.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۴۹، ۵۴، ۵۶، ۶۱، ۶۴، ۸۶، ۷۱، ۷۲، ۷۶، ۷۹، ۸۱، ۸۶، ۸۸، ۹۲ و ۹۳.

هجوم، صص ۴۹، ۵۲، ۵۳، ۵۸، ۹۵، ۶۰، ۶۲، ۶۶، ۶۹، ۷۱، ۷۳، ۷۶، ۷۷ و ۸۰.

سقط، صص ۶۰ و از ۹۹ - ۱۰۸

ضرب، صص ۹۹ - ۱۰۸.

مشخصات اثر: آتش در حرم؛ علیرضا رجایی تهرانی، انتشارات نبوغ، چاپ چهارم،

۱۳۸۰ هـ.ش، نهضت.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۳۶، ۳۷، ۴۰، ۳۸، ۴۱ و ۴۲.

هجوم، صص ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۹ و ۵۰.

سقط، صص ۴۱، ۴۰، ۳۹، ۴۲، ۴۶ و ۵۰.

ضرب، صص ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۶، ۵۰، ۵۱ و ۵۴.

مشخصات اثر: اجتهاد در مقابل نص؛ سید عبدالحسین شرف‌الدین، ترجمه علی

دوانی، کتابخانه بزرگ اسلام، چاپ دوم، ۱۳۹۶ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

۴۷، ۵۰، ۵۱ و ۵۲.

هجوم، صص ۵۰، ۵۱ و ۵۲.

■ مشخصات اثر: ارمغان مدینه؛ حسن فرح‌بخش نیشابوری، انتشارات مفید، ۱۴۱۴هـ.

ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۹۵ و ۹۹.

هجوم، ص ۹۷.

سقط، ص ۹۶.

ضرب، صص ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸ و ۹۹.

■ مشخصات اثر: از آگاهان بیرسید؛ محمد تیجانی سماوی، ترجمه جواد مهری، بنیاد

معارف اسلامی، قم، ۱۳۷۱هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

هجوم، ص ۲۸۹.

سقط، ص ۲۸۹.

ضرب، ص ۲۸۹.

■ مشخصات اثر: الاسرار الفاطمية؛ محمد فاضل مسعودی، مطبعة امیر، قم، الناشر،

مؤسسة زائر فی الروضة المقدسة، ۱۴۲۰هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۶۸ و ۹۱ - ۹۵، ۱۰۸ - ۱۳۲.

هجوم، صص ۶۸ و ۱۰۸ - ۱۳۲.

سقط، صص ۸۶ و ۹۱ - ۹۵، ۱۰۸ - ۱۳۲ و ۳۲۸.

ضرب، صص ۸۶ و ۱۰۸ - ۱۳۲ و ۳۲۸.

■ مشخصات اثر: اعلام النساء؛ عمر رضا كحاله، مؤسسة الرسالة، الجزء الرابع.

موضوع و آدرس مطلب:

هجوم، صص ۱۱۴ و ۱۱۵.

مشخصات اثر: افسانہ خلافت؛ مهدی دانشمند، انتشارات خادم الرضا، ۱۳۸۱ھ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۲۲۱، ۲۱۳ و ۲۲۷.

ہجوم، ص ۲۲۲.

سقط، صص ۲۱۳، ۲۲۷ و ۲۲۸.

ضرب، صص ۲۱۳ و ۲۲۷.

■

مشخصات اثر: امامت و شفاعت؛ علی اکبر ناصری، شرکت سهامی طبع کتاب، چاپ

دوم، ۱۳۵۸ھ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۱۱۸.

ہجوم، صص ۱۱۷ و ۱۱۸.

سقط، ص ۱۱۸.

ضرب، ص ۱۱۸.

■

مشخصات اثر: امام شناسی؛ محمد حسین حسینی طهرانی، انتشارات حکمت،

۱۴۱۰ھ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ج ۲، صص ۶۵، ۵۸؛ ج ۱۰، صص ۱۴۴، ۱۶۰، ۱۴۵، ۱۶۱ و ۱۶۲.

ہجوم، ج ۲، ص ۵۸؛ ج ۱۰، صص ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۶۰، ۱۶۱ و ۱۶۲.

سقط، ج ۱۰، صص ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۶۰، ۱۶۱ و ۱۶۲.

ضرب، ج ۱۰، صص ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۶۰، ۱۶۱ و ۱۶۲.

■

مشخصات اثر: انوار القدسیة؛ محمد حسین الاصفہانی، مؤسسة الوفاء، بیروت.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۶۷.

ہجوم، ص ۱۳۵.

■

نصاف در امامت؛ محمد باقر خوانساری، نشر صدوق، ۱۳۷۱ھ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

هجوم، ص ۵۶

■ مشخصات اثر: انیس الموحدين؛ محمدمهدی نراقی، نشر پیام مهدی، قم، ۱۳۸۱ ه.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۹۴ و ۱۹۵.

هجوم، صص ۱۹۴ و ۱۹۵.

سقط، صص ۱۹۴ و ۱۹۵.

ضرب، صص ۱۹۴ و ۱۹۵.

■ مشخصات اثر: آئینه عصمت؛ محمود شاهرخی، انتشارات اسوه.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۲۲۹ و ۲۳۰.

■ مشخصات اثر: ایده‌ها و عقیده‌ها؛ محمد شفیعی، انتشارات بنیاد معارف اسلامی،

۱۳۷۶ ه.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۳۷۷.

هجوم، ص ۳۷۶.

سقط، صص ۳۷۶ و ۳۷۷.

ضرب، صص ۳۷۶ و ۳۷۷.

■ مشخصات اثر: ای قلبها بسوزید؛ حسن فرح‌بخشیان، انتشارات نسایی، ۱۳۷۶ ه.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۲۱۲.

سقط، صص ۲۱۰ و ۲۱۲.

ضرب، صص ۲۱۰ و ۲۱۲.

■ مشخصات اثر: الایمان الصحیح؛ محمّد الموسوی الکاظمی القزوینی، دار التراث

الاسلامی، بیروت.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۱۸۸.

ہجوم، ص ۱۸۸.

سقط، ص ۱۸۹.

ضرب، ص ۱۸۹.

مشخصات اثر: بانوی نمونۃ اسلام، فاطمہ زہراء ؑ؛ ابراہیم امینی، انتشارات شفق،

چاپ چہارم، ۱۳۷۲ھ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۴۶ و ۱۴۷.

ہجوم، صص ۱۴۶ و ۱۴۷.

سقط، صص ۱۴۸ و ۱۸۶.

ضرب، ص ۱۸۶.

مشخصات اثر: بندگی راز آفرینش؛ سید عبدالحسین دستغیب شیرازی، کتاب فروشی

داوری، قم، ۱۳۹۸ھ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۲۴ و ۲۵.

ہجوم، صص ۲۴ و ۲۵.

مشخصات اثر: بیت الاحزان؛ عباس قمی، دارالحکمة، طبع امیر، قم، ۱۴۱۲ھ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۸۲-۸۷، ۱۰۹-۱۲۴.

ہجوم، صص ۸۲-۸۷، ۱۰۹-۱۲۴.

سقط، صص ۱۰۹-۱۲۴.

مشخصات اثر: تاریخ سیاسی اسلام (تاریخ خلفا)؛ رسول جعفریان، دلیل ما، قم،

۱۳۸۵ھ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ج ۲، ص ۲۲.

هجوم، ج ۲، صص ۲۲ و ۲۴.

مشخصات اثر: تاریخ ولایت در نیم قرن اول؛ حسین ذاکر خطیر، دفتر تبلیغات

اسلام، ۱۳۷۶ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۷۵ و ۷۶.

هجوم، صص ۷۵ و ۷۶.

مشخصات اثر: ترجمه و شرح باب حادی عشر؛ محمدتقی محمدی، انتشارات قدس

محمدی، قم.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۲۶۸ و ۲۶۹.

مشخصات اثر: تحلیل حوادث ناگوار زندگانی حضرت زهراء علیها السلام؛ محمد دشتی،

مؤسسه تحقیقاتی امیرالمؤمنین، چاپ پنجم، ۱۳۷۶ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۱۴۳.

هجوم، ص ۱۴۳.

ضرب، ص ۱۴۳.

مشخصات اثر: تحلیل سیره فاطمه زهراء علیها السلام؛ تحقیق علی اکبر بابازاده، انتشارات

انصاریان، قم، چاپ دوم، ۱۳۷۴ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۲۳۸.

هجوم، صص ۲۲۹-۲۳۱، ۲۳۸-۲۴۴.

سقط، صص ۲۲۹-۲۳۱.

۲۳۸-۲۵۳.

■ مشخصات اثر: ترجمه بیت‌الاحزان (رنج‌ها و فریادهای فاطمه علیها السلام) عباس قمی، ترجمه محمد مهدی اشتهااردی، انتشارات ناصر، قم.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۹۶، ۱۰۲، ۱۰۶، ۱۰۷ و ۱۰۸.

■ مشخصات اثر: تشیید المطاعن و كشف الضخائن؛ محمدقلی موسوی نیشابوری هندی (کنتوری)، مجمع البحرين، بی‌جا، ۱۲۸۳ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

هجوم، ص ۳۴۰.

■ مشخصات اثر: پاسخ به بداندیشان (حمایت از اسلام و تشیع)؛ محمدعلی انصاری.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۵۵۷، ۵۷۸ و ۵۷۹.

هجوم، صص ۵۷۸ و ۵۷۹.

سقط، صص ۵۷۸، ۵۷۹ و ۵۸۰.

ضرب، صص ۵۷۸، ۵۷۹ و ۵۸۰.

■ مشخصات اثر: الحجة الغراء علی شهادة الزهراء علیها السلام؛ جعفر سبحانی، مؤسسه الامام الصادق، قم ۱۴۲۲ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۵۴-۶۶.

هجوم، صص ۵۴-۶۶.

سقط، صص ۵۳-۶۶.

ضرب، صص ۵۳-۶۶.

■ مشخصات اثر: الحقایق فی تاریخ الاسلام؛ الدكتور ح. م. ت.

موضوع و آدرس مطلب:

.۱۱۰

■
 مشخصات اثر: حقیقت گمشده؛ معتصم سید احمد، بنیاد معارف اسلام، قم، مرکز
 نشر، ۱۳۷۷ هـ. ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۲۱۳-۲۱۶.

هجوم، صص ۲۱۳-۲۱۶.

■
 مشخصات اثر: حماسه کوثریه؛ مجید زجاجی کاشانی، نشر مرسل، ۱۳۸۰ هـ. ش.

موضوع و آدرس مطلب:

تمام این کتاب در زمینه جریان هجوم و مسائل پیرامون آن می‌باشد و در خلال آن
 به ایراد شبهات و پاسخها پرداخته است.

■
 مشخصات اثر: حور در آتش؛ مسعود پورسیدآقایی، مؤسسه انتشارات حضور،
 ۱۳۸۱ هـ. ش.

موضوع و آدرس مطلب:

این کتاب نیز بمانند کتاب بالا به تمام مؤلفه‌های چهارگانه اشاره نموده است، ولی
 برای جلوگیری اطاله از تحریر صفحات آن معذورییم.

■
 مشخصات اثر: جلوه‌های رسالت؛ رضا مؤید، انتشارات علیزاده.

موضوع و آدرس مطلب:

ضرب، ص ۱۱۰.

■
 مشخصات اثر: جنة العاصمة؛ سید حسین میرجهانی طباطبایی، کتابخانه صدر،
 ۱۳۹۸ هـ. ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۲۵۰.

سقط، ص ۲۵۱.

ضرب، صص ۲۵۰ و ۲۵۱.

■

مشخصات اثر: چشمه‌های زلال؛ محمد ناصری.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۵۳

مشخصات اثر: چکیده اندیشه‌ها؛ محمد تیجانی تونسسی، بنیاد معارف اسلامی، قم،

۱۳۷۸ هـ. ش.

موضوع و آدرس مطلب:

هجوم، ص ۹۶.

مشخصات اثر: چهارده قرن با غدیر؛ محمدباقر انصاری، انتشارات دلیل، عترة،

۱۳۷۹ هـ. ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۳۶.

مشخصات اثر: راهبرد اهل سنت به مسأله امامت؛ محمدعلی کرمانشاهی، مؤسسه

علامه مجدد وحید بهبهانی، بهمن، قم، ۱۳۷۳ هـ. ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۳۸۶-۳۷۳.

هجوم، صص ۳۶۸-۳۷۳.

مشخصات اثر: رنج‌های زهراء علیها السلام؛ جعفر مرتضی عاملی، نشر ایام، تهران.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۵۷، ۱۵۸ و ۱۵۹.

هجوم، صص ۱۴۳-۱۴۷.

سقط، صص ۱۴۳-۱۵۶.

ضرب، صص ۱۴۷ و ۱۴۸.

و نیز از صفحه ۱۴۳-۳۴۰ به گونه‌ای به تمام چهار مؤلفه فوق اشاره شده است.

روضه الزهراء علیها السلام؛ مهدی پوستی، انتشارات امیری، سپهر، ۱۳۷۶ هـ. ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۸-۲۶.

سقط، صص ۱۸-۲۶.

ضرب، صص ۱۸-۲۶.

مشخصات اثر: ره‌آورد مبارزات حضرت زهراء علیها السلام؛ محمد دشتی، مؤسسه تحقیقاتی امیرالمؤمنین، مشرف، قم، ۱۳۵۷ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۴۸، ۶۰ و ۶۱

هجوم، صص ۴۸ و ۵۴

سقط، صص ۴۸، ۵۵، ۵۶ و ۶۱

ضرب، صص ۴۸، ۴۹، ۶۰ و ۶۱

مشخصات اثر: زندگانی حضرت فاطمه؛ شیخ عباس قمی، ترجمه محمود زرندی، انتشارات اسلامیة، ۱۳۵۷ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۰۰-۱۱۴، ۱۶۴-۱۷۳، ۱۷۷-۱۸۱.

هجوم، صص ۱۰۰-۱۱۴، ۱۶۴-۱۷۳.

سقط، صص ۱۶۴-۱۷۳، ۱۸۷-۱۹۸.

ضرب، صص ۱۶۴-۱۷۳.

مشخصات اثر: زندگانی سیاسی حضرت زهراء علیها السلام؛ شهین خشاوی، عابد، ۱۳۷۸ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۵۱، ۱۵۲ و ۱۵۵.

هجوم، ص ۱۵۱.

سقط، ص ۱۵۶.

ضرب، ص ۱۵۶.

زهراء، پرتو پیامبری و بوی خوش مهدی؛ ام‌الحسنین بغدادی، ترجمه

محمودى مهدي، سازمان چاپ مشهد، ۱۳۷۲ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۱۴۰.

هجوم، ص ۱۴۵.

سقط، ص ۱۴۵.

مشخصات اثر: الزهراء سيده النساء؛ مصطفى خميس، انتشارات الغدير، بيروت،

۱۴۲۲ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴-۱۳۴.

هجوم، صص ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴.

مشخصات اثر: الزهراء عقب الرسالة و عبير محمد؛ ام الحسنين بغدادى، ۱۴۱۳ هـ

ق.

موضوع و آدرس مطلب:

هجوم، صص ۱۸۲ و ۱۸۳.

مشخصات اثر: در رو ثلاثى حسامى؛ ابن سيف، ابوالحسن حسامى.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۶۳ و ۱۶۴.

هجوم، ص ۱۶۳.

سقط، ص ۱۶۴.

ضرب، ص ۱۶۳.

مشخصات اثر: دروس اليقين فى معرفة اصول الدين؛ السيد عامل العلوى، النهضة،

قم، المؤسسة الاسلامية العامة لتبليغ و الارشاد.

موضوع و آدرس مطلب:

سقط، ص ۳۲۶.

۳۲۶.

■
مشخصات اثر: دعوة الى سبيل المؤمنين طارق زين العابدين، أستاذة الرضوية
مقدسة، ١٤١٨هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:
احراق، صص ١٥٧ و ١٥٨.

■
مشخصات اثر: دلائل الصدق؛ للامام الشيخ محمد الحسن المظفر، انتشارات دارالمعلم للطباعة.
موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ٨٧، ٧٩، ٨٦، ٨٧، ٨٨ و ٨٩.
سقط، ص ٨٧.
ضرب، ص ٨٧.

■
مشخصات اثر: ديوان وحيد مقدم (درياي سرور و ماتم)؛ محمدعلي وحيد مقدم،
مؤسسة نشر بيان وحيد.

موضوع و آدرس مطلب:
احراق، ص ٥٢
سقط، ص ٥٢
ضرب، ص ٥٢

■
مشخصات اثر: ديوان اشعار؛ شيخ اسماعيل مصباح، چاپخانه شرق، ٢٥٣٦
شاهنشاهی.

موضوع و آدرس مطلب:
احراق، ص ٩١
سقط، ص ٩١
ضرب، ص ٩١

■
مشخصات اثر: سبيل النجات في تنمة المراجعات؛ حسين الراضي.

موضوع و آدرس مطلب:
٢٦١.

■ مشخصات اثر: سفینه‌های نور؛ سید رضا مؤید، دقت، چاپ دوم.
موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۱، ۱۹۵ و ۲۰۰.
ضرب، صص ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۵، ۱۹۷ و ۲۰۰.

■ مشخصات اثر: سقیفه، واقعه پس از پیامبر ﷺ؛ اصغر منتظر القائم، انتشارات میثم، اصفهان، ۱۳۷۰ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:
احراق، صص ۵۵ و ۵۶.
هجوم، صص ۵۵ و ۵۶.

■ مشخصات اثر: سوگ‌نامه امام علی؛ عباس عزیزی، انتشارات سلسله، چاپ دوم، ۱۳۷۹ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:
احراق، صص ۱۰۷، ۱۰۹، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۵، ۱۱۹ و ۱۲۰.
سقط، صص ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۱۰، ۱۱۲، ۱۱۳ و ۱۱۴.
ضرب، صص ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۲، ۱۱۹ و ۱۲۲.

■ مشخصات اثر: سیره اهل‌البيت عليهم‌السلام؛ سید محمدحسین فضل‌الله، دارالملاک، ۱۳۸۰ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:
هجوم، ص ۲۸۱.

■ مشخصات اثر: شرح القصيدة الرائية تنمة الترية؛ جواد جعفر الخليلی، الارشاد لطباعة و النشر، ۱۴۲۲ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:
احراق، ص ۱۲۷.
۱۲۷ و ۱۲۸.

سقط، صص ۱۲۷ و ۱۲۸.
ضرب، ص ۱۲۸.

■
مشخصات اثر: ششصد پرسش و پاسخ پیرامون حضرت فاطمة زهراء عليها السلام؛ میرعلی محمدنژاد، انتشارات سنا، تهران، ۱۳۸۰ هـ. ش.

موضوع و آدرس مطلب:
هجوم، صص ۲۷۰-۲۷۲.

■
مشخصات اثر: شیعه؛ سید محمدحسین طباطبایی، مؤسسه انتشارات رسالت، قم.

موضوع و آدرس مطلب:
احراق، ص ۳۱۸.
هجوم، ص ۳۱۹.

■
مشخصات اثر: الشيعة هم اهل السنة؛ محمد تیجانی سماوی، مؤسسه فجر، لندن،

۱۴۱۳ هـ. ق.

موضوع و آدرس مطلب:
احراق، صص ۱۷۴ و ۱۷۵.
هجوم، صص ۱۷۴ و ۱۷۵.

■
مشخصات اثر: الصراط المستقیم الی مستحقی التقدیم؛ زین الدین ابی محمدعلی بن یونس العاملی، المكتبة المرطوبة، الجزء الثاني.

موضوع و آدرس مطلب:
احراق، ص ۳۰۱.

■
مشخصات اثر: صد سینهنزن؛ رحیم منزوی اردبیلی، مؤسسه نشر فائزون.

موضوع و آدرس مطلب:
احراق، ص ۳۷۵.
سقط، ص ۳۷۱.

۳۷۱ و ۳۷۲.

■ مشخصات اثر: صد کہکشان ستاره؛ عباس حداد کاشانی، حافظ نوین، ۱۳۸۱ھ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

سقط، ص ۱۳۸.

ضرب، ص ۱۸۳.

■ مشخصات اثر: صدیقہ الشہیدہ فاطمہ الزہراء علیہا السلام؛ سید محمد نجفی یزدی،

نصایح، قم، ۱۳۸۱ھ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۹۷، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲ و ۱۰۴.

ہجوم، ص ۹۷.

سقط، صص ۱۰۰، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴ و ۱۰۵.

ضرب، صص ۹۹، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴ و ۱۴۵.

■ مشخصات اثر: ظلمات فاطمہ الزہراء علیہا السلام فی السنۃ و الآراء؛ عبدالکریم العقیلی،

حارۃ حریک، لبنان، ۱۴۱۷ھ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۰۳-۱۶۸.

ہجوم، صص ۱۰۳-۱۶۸.

سقط، صص ۱۰۳-۱۶۸.

ضرب، صص ۱۰۳-۱۶۸.

■ مشخصات اثر: علم الیقین فی اصول الدین؛ فیض کاشانی، انتشارات بیدار، قم.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۶۸۶ و ۶۸۷.

سقط، ص ۶۸۷.

ضرب، ص ۶۸۷.

■ علی مظہر عدل و فاطمہ مظہر تقوی؛ محمدعلی مردانی، انتشارات امیرکبیر، ر.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۲۸۹.

ضرب، ص ۲۸۹.

مشخصات اثر: عمر مادرم؛ ف، ام، محمد، انتشارات دلیل، فاطمیه، ۱۴۲۳ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۵۷

هجوم، صص، ۵۷ و ۵۸

سقط، ص، ۵۷.

ضرب، صص ۵۷ و ۵۸

مشخصات اثر: غایة المرام فی حجة الحضام عن طريق الخاص والعام؛ بحرانی، دارالقاموس الحدیث للطباعة و النشر، بیروت.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۵۵۳، ۵۵۴، ۵۵۶، ۵۵۸ و ۵۵۹.

هجوم، ص ۵۶۰

سقط، ص ۵۵۸

ضرب، صص ۵۵۸ و ۵۵۹.

مشخصات اثر: غربت در كوچه بنی‌هاشم؛ علی مهدوی فاضل، مؤسسه انتشاراتی لاهوت.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۱۲۲.

سقط، ص ۱۲۲.

مشخصات اثر: الغدير؛ عبدالحسين احمد امینی نجفی، دار الكتاب العربي، بیروت، ۱۳۹۷ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

۳، صص ۱۰۳ و ۱۰۴؛ ج ۵، ص ۳۶۹؛ ج ۷، ص ۷۷.

هجوم، ج ۳، صص ۱۰۳ و ۱۰۴؛ ج ۵، ص ۳۶۹؛ ج ۷، ص ۷۷.

■
مشخصات اثر: فاطمه الگوی حیات زیبا؛ محمدجواد مروجی طبسی، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۰ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۰۱-۱۲۰.

هجوم، صص ۱۰۱-۱۲۰.

■
مشخصات اثر: فاطمه برترین بانوی اسلام؛ علی قائمی، سعید نو، انتشارات شناخت اسلام، ۱۳۵۸ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۷۶.

هجوم، ص ۷۶.

سقط، ص ۷۶.

ضرب، ص ۷۶.

■
مشخصات اثر: فاطمة الزهراء، از ولادت تا شهادت؛ سید محمدکاظم قزوینی، نشر مرتضی، سپهر، چاپ دوم، ۱۳۷۷ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۳۶۹، ۳۷۱، ۳۷۲ و ۳۷۴.

هجوم، صص ۳۹۶، ۳۷۰، ۳۷۱، ۳۷۳، ۳۷۴ و ۳۷۵.

سقط، ص ۳۷۴.

ضرب، ص ۳۷۴.

■
مشخصات اثر: فاطمه زهراء؛ عباس محمود العقاد، ترجمة جواد شرافت، کتابخانه صدر، تهران.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۱۰۲.

۱۰۲.

سقط، ص ۱۰۲.

ضرب ص ۱۰۲.

مشخصات اثر: فاطمه زهرا بنیان گذار مکتب اعتراض؛ محمد مقیمی، انتشارات

سعدي، بی تا، تهران.

موضوع و آدرس مطلب:

هجوم، صص ۱۵۹، ۱۶۰ و ۱۶۱.

سقط، ص ۱۶۱.

ضرب، ص ۱۶۲.

مشخصات اثر: فاطمه، نور الهی؛ علی ثقفی، انتشارات هاد، ۱۳۷۷ ه.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۴۶ و ۴۷.

هجوم، ص ۴۶.

سقط، ص ۴۹.

ضرب، ص ۴۷.

مشخصات اثر: فاطمة الزهراء، بهجة قلب المصطفى؛ احمد الرحمانی، نشر المرضیة،

چاپ دوم، ۱۳۷۲ ه.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۲۵۸، ۵۱۹-۵۶۶، ۷۵۵-۷۶۰.

هجوم، صص ۵۱۹-۵۶۶، ۷۵۵-۷۶۰.

ضرب، صص ۵۱۹-۵۶۶، ۷۵۵-۷۶۰.

مشخصات اثر: الفاضلیه (بحث ولایت و خلافت حضرت علی)؛ سید یوسف فاضل.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ج ۱، صص ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۳۹۶-۴۰۲.

هجوم، ج ۱، صص ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۳۹۶-۴۰۲.

۱، صص ۳۹۶-۴۰۲.

ضرب، ج ١، صص ٢٠٩ و ٢١٠.

مشخصات اثر: فرشته زمینی؛ روح الله حسینیان، انتشارات دار الحدیث.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ١٧٥.

هجوم، ص ١٧٤.

مشخصات اثر: فرهنگ فاطمیه الفیای شخصیتی؛ مهدی نیلی پور، مؤسسه فرهنگی

شهید مدرسه، ١٣٨٠ هـ. ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ٤٩٠ و ٤٩١.

هجوم، صص ٤٩٠ و ٤٩١.

سقط، صص ٤٩٠ و ٤٩١.

ضرب، صص ٤٩٠ و ٤٩١.

مشخصات اثر: فضائح یهود متلبسون بالاسلام؛ نجاح الطائی، دار الهدی لاهیات

التراث، بیروت، ١٤٢٢ هـ. ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ٣٠.

هجوم، ص ٣٠.

مشخصات اثر: فلك النجاة فی الامامة و الصلوة؛ المولوی الحافظ علی محمد

فتح الدین الحنفی، بتحقیق ملا اصغر علی محمد جعفر، مؤسسه دارالاسلام المطبعة

صدر، الطبعة الثانية، ١٤١٨ هـ. ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ١١٩-١٢١.

هجوم، صص ١١٩-١٢١.

مخصات اثر: القول السدید فی شرح التجرید؛ محمد مهدی الحسینی شیرازی،

مطبعة الآداب، نجف، چاپ دوم.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۳۵۸.

سقط، ص ۳۵۸.

ضرب، ص ۳۵۸.

مشخصات اثر: فهرمان غدیر؛ خیرالله اسماعیلی اصفهانی، انتشارات اسماعیلیان، قم،

۱۳۹۲ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴ و ۱۶۵.

هجوم، صص ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰ و ۱۶۳.

سقط، صص ۱۵۹، ۱۶۲ و ۱۶۳.

ضرب، صص ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳ و ۱۶۴.

مشخصات اثر: کامل بهایی؛ الحسن بن علی بن محمد بن علی بن الحسن الطبری،

المؤسسة الشيخ عبدالکریم التبریزی، المكتبة المرتضوية.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۳۰۵.

هجوم، ص ۳۰۵.

سقط، ص ۳۰۹.

ضرب، صص ۳۰۶ و ۳۱۲.

مشخصات اثر: کاروان عشق؛ سید جواد مظلوم پور، طرح و اجرای کتاب، ۱۳۸۰ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۲۲.

سقط، ص ۲۲.

مشخصات اثر: کشتی پهلو گرفته؛ سید مهدی شجاعی، نشر جوان، ۱۳۶۸ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

کثر صفحات این کتاب، شامل چهار مؤلفه احراق، هجوم، سقط و ضرب می باشد.

■
 مشخصات اثر: کشف الغطاء عن مہمات الشریعة الغراء؛ جعفر کاشف الغطاء، بتحقیق
 مکتب الاعلام الاسلامی، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، قم، ۱۳۸۰ھ. ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۲۹ و ۱۳۰.

■
 مشخصات اثر: کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد؛ خواجہ نصیرالدین طوسی،
 انتشارات کتابفروشی اسلامیہ، چاپ دوم، ۱۳۹۸ھ. ش.

موضوع و آدرس مطلب:

ہجوم، ص ۵۲۸.

■
 مشخصات اثر: کفایة الموحدين؛ سید اسماعیل طبرسی نوری، کتابفروشی علمیه
 اسلامیہ تهران.

موضوع و آدرس مطلب:

ہجوم، ج ۲، ص ۴۷۷.

■
 مشخصات اثر: کلم الطیب در تقریر عقاید اسلام؛ سید عبدالحسین طیب، بنیاد
 فرهنگ اسلامی محمدحسین کوشان پور.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۴۱۶ و ۴۱۷.

ہجوم، ص ۴۱۶.

■
 مشخصات اثر: کوثر تسبیح؛ جعفر رسول زاده، عصر ظهور، ۱۳۷۶ھ. ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۱۶۴.

ضرب، ص ۵۷.

■
 مشخصات اثر: الكوثر فی احوال فاطمة بنت النبی؛ السید محمدباقر الموسوی،

۱۴۲۰ھ. ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۲۹۷-۳۵۸.

هجوم، ص ۳۹۷.

سقط، ص ۴۶۷.

ضرب، ص ۴۶۹.

مشخصات اثر: الکوکب الدرّی فی احوال النبی و البتول و الوصی؛ محمدمهدی الحائر المازندرانی، منشورات مطبعة الحیدریه، نجف، الطبع الرابع، ۱۳۷۴ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۹۱، ۱۹۲ و ۱۹۴.

سقط، صص ۱۵۰ و ۱۹۵.

ضرب، صص ۱۵۰ و ۱۹۴.

مشخصات اثر: گروه رستگاران؛ سلطان الواعظین شیرازی، کتابفروشی اسلامیة

تهران، چاپ سوم، ۱۳۹۸ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ج ۱، صص ۱۲۸-۱۳۲.

هجوم، ج ۱، صص ۱۲۸-۱۳۲.

سقط، ج ۱، صص ۱۲۸-۱۳۲.

ضرب، ج ۱، صص ۱۲۸-۱۳۲.

مشخصات اثر: گلستان ولایت؛ حسین فولادی قمی، مؤسسه فرهنگی انتشارات

حضور، ۱۳۸۰ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۵۷ و ۵۸.

ضرب، صص ۵۷ و ۵۸.

مشخصات اثر: گل سرود نور؛ فرج الله صدیقیان، اسلامیة.

احراق، ص ٤١.

سقط، ص ٤١.

ضرب، ص ٤١.

مشخصات اثر: گنجینه نور؛ محمدحسین واحدیان، راز توکل، ١٣٨٠هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ٢٠٤، ٢٠٦ و ٢١٤.

سقط، ص ٢١٤.

ضرب، صص ٢٠٤ و ٢١٤.

مشخصات اثر: مؤتمر علماء بغداد؛ مقاتل عطيه، بتحقيق محمد جميل حمود، مؤسسة الأعلمی للمطبوعات، بيروت، ١٤٢٣هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ٣٨٩ و ٣٩١-٣٩٧، ٣٩٨-٤١٦.

هجوم، صص ٤١٦-٤٢١.

سقط، صص ٣٩٤، ٣٩٨، ٤٢١-٥٤٦.

ضرب، صص ٣٩٤، ٣٩٨، ٤٢١-٥٤٦.

مشخصات اثر: محاضرات فی الاعتقادات؛ سید علی میلانی، مرکز الابحاث العقائدية، قم، ١٤٢١هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ٤٥٩-٤٦٣ و ٤٧٠.

هجوم، صص ٢٦٩ و ٤٧٠.

سقط، صص ٤٦٥-٤٦٨ و ٤٧٠.

مشخصات اثر: مجموعة الكاملة الامام علی بن ابی طالب عليه السلام؛ عبدالفتاح عبدالمقصود،

مكتبة العرفان، بيروت.

موضوع و آدرس مطلب:

.١٩٠

هجوم، ص ۱۹۰.

■
 مشخصات اثر: مشعل هدایت در مباحث امامت؛ حسین قرنی گلیپایگانی، انتشارات برهان، چاپ آفتاب، ۱۳۶۸ ه.ش.
 موضوع و آدرس مطلب:
 احراق، صص ۳۰۱ و ۳۱۱.

■
 مشخصات اثر: مصباح الهدایة فی اثبات الولاية؛ سید علی بهبهانی، مطبعة سلمان فارسی، قم، الناشر مدرسة دارالعلم.
 موضوع و آدرس مطلب:
 هجوم، ص ۱۰۳.

■
 مشخصات اثر: معالم المدرستين؛ سید مرتضی عسگری، قسم الدراسات الاسلامیة، مؤسسة البعثة طهران، ۱۴۰۵ ه.ق.
 موضوع و آدرس مطلب:
 احراق، صص ۶۰، ۶۱ و ۶۲
 هجوم، صص ۶۰، ۶۱ و ۶۲.

■
 مشخصات اثر: معصومین چهارده گانه علیهم السلام، معصوم سوم فاطمه زهراء علیها السلام؛ جواد فاضل، مؤسسه مطبوعاتی - علمی.
 موضوع و آدرس مطلب:
 احراق، ص ۸۳
 هجوم، ص ۸۴
 سقط، ص ۸۴
 ضرب، ص ۸۴

■
 مشخصات اثر: مظلومية الزهراء علیها السلام؛ سید علی میلانی، مرکز الابحاث العقائدية، ۱۴۲۱ ه.ق.

احراق، صص ۵۹-۷۳.

سقط، صص ۵۹-۷۳.

مشخصات اثر: مع رجال الفكر في القاهرة؛ مرتضى رضوی، الارشاد للطباعة و النشر،

بيروت، چاپ چهارم.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۳۷۹-۳۸۳.

هجوم، صص ۳۷۹-۳۸۳.

سقط، صص ۳۷۹-۳۸۳.

مشخصات اثر: مقتل الزهراء عليها السلام (شناخت انسيه حوراء)؛ سيّد علي موسوي دهرخي،

انتشارات حافظ نوين، ۱۳۸۰هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۱۵۱، ۱۵۲، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۲۲-۲۳۰.

هجوم، صص ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۵، ۲۲۲-۲۳۰.

سقط، صص ۱۵۳، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۲-۲۳۰.

ضرب، صص ۱۵۲، ۱۵۳، ۲۱۸، ۲۲۲-۲۳۰.

مشخصات اثر: ملتقى البحرين؛ حسن مرندی، چاپ سنگی.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۸۰، ۸۱ و ۸۳.

هجوم، صص ۸۱ و ۸۲.

سقط، صص ۸۲ و ۸۳.

ضرب، صص ۷۷، ۸۱ و ۸۲.

مشخصات اثر: ملكة اسلام، فاطمه زهراء عليها السلام در مسجد پيغمبر صلى الله عليه وآله؛ ميرزا خليل

کمره‌ای، اسلاميه، ۱۳۴۸هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

۲۲۶.

■
مشخصات اثر: مناظرات فی العقائد و الاحکام؛ عبدالله الحسن، نشر بلاغ، مطبعة پاسدار اسلام، ۴۲۰ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۲۲۷.

■
مشخصات اثر: مناظره علمای بغداد؛ ابوالهیجاء مقاتل بن عطیه کوفی، مرکز فرهنگی

انتشاراتی شیر، ۱۳۸۰ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۱۳۳.

هجوم، ص ۱۳۳.

سقط، ص ۱۳۴.

ضرب، ص ۱۳۴.

■
مشخصات اثر: منتخب المصائب حضرت امام حسین علیه السلام و یاران او؛ محمد غلامی،

انتشارات کیهان.

موضوع و آدرس مطلب:

ضرب، ص ۲۴۸.

■
مشخصات اثر: من حياة خليفة عمر بن الخطاب؛ عبدالرحمن احمد البكري، الارشاد

للطباعة و النشر، بيروت.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۸۶

هجوم، ص ۸۶

■
مشخصات اثر: مواقف الشيعة؛ علي بن حسين بن علي الاحمدى الميانجى، نشر

الاسلامى التابعة لجماعة المدرسين، ۴۱۶ هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

۳، ص ۴۵۸.

سقط، ج ٣، ص ٤٥٨.

ضرب، ج ٣، ص ٤٥٨.

■
مشخصات اثر: موسوعة شهادة المعصومين عليه السلام؛ شيخ محمود شريفى، انتشارات نور السجاد، اعتماد، ١٣٨٠هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ١٦٥، ١٦٧-١٧٤.

هجوم، صص ١٦٠، ١٦٢، ١٦٣، ١٦٥، ١٦٧-١٧٤.

سقط، صص ١٦٥، ١٦٧-١٧٤، ٢٣٤ و ٢٣٥.

ضرب، صص ٢٣٤ و ٢٣٥.

■
مشخصات اثر: ناسخ التواريخ (حضرت زهراء عليها السلام)؛ ميرزا محمدتقى سپهر، مؤسسه مطبوعات دينى، قم، چاپ دوم، ١٣٣٨هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ٩٥-١٠٠.

هجوم، صص ٩٥-١٠٠.

سقط، صص ٩٥-١٠٠.

ضرب، صص ٩٥-١٠٠.

■
مشخصات اثر: نسمى السحر بذكر من تشيع و شعر؛ ضياء الدين يوسف بن يحيى الحسنى اليمنى الصنعانى، بتحقيق كامل سلمان الجبورى، دارالورخ العربى.

موضوع و آدرس مطلب:

سقط، ص ٤٧٢.

■
مشخصات اثر: النص و الاجتهاد؛ سيد عبدالحسين شرف الدين، بتحقيق ابو مجتبى، انتشارات سيد الشهداء، الطبع الاولى، ١٤٠٤هـ.ق.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ١٧.

مشخصات اثر: نظرة عابرة الى الصحاح الستة؛ عبدالصمد شاکر.
موضوع و آدرس مطلب:
احراق، ص ۲۳۸.

مشخصات اثر: نظريات الخليفتين؛ شيخ نجاح الطائي، مطبعة الهدى، بيروت، الطبع
الاولى، ۱۴۱۸ هـ.ق.
موضوع و آدرس مطلب:
احراق، ج ۱، صص ۱۵۶، ۱۵۹ و ۱۶۹.
هجوم، ج ۱، صص ۱۵۶، ۱۶۸، ۱۷۰، ۱۷۲ و ۱۷۳؛ ج ۲، ص ۲۳۳.
سقط، ج ۱، صص ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۷۲ و ۱۷۴.
ضرب، ج ۱، ص ۱۶۱؛ ج ۲، ص ۲۰۵.

مشخصات اثر: نفحات اللاهوت فى لعن الجبت و الطاغوت؛ على بن عبدالعال المحقق
الکركى، مكتبة نينوى الحديثة، طهران.
موضوع و آدرس مطلب:
احراق، صص ۷۸ و ۷۹.
هجوم، صص ۷۸ و ۷۹.

مشخصات اثر: نفس الرحمن فى فضائل سلمان؛ ميرزا حسين النورى الطبرسى،
المؤسسة الكوكب، ۱۳۶۹ هـ.ش.
موضوع و آدرس مطلب:
احراق، ص ۴۸۳.
سقط، ص ۴۸۴.
ضرب، صص ۴۸۳ و ۴۸۴.

مشخصات اثر: نگرشى در اسناد و مدارک هجوم به خانه صديقه طاهره عليها السلام؛
عبدالزهراء، مهدي، مولود كعبه، قم، ۱۳۸۲ هـ.ش.
در تمامی صفحات این کتاب به چهار مؤلفه احراق، هجوم، سقط و ضرب اشاره

■ مشخصات اثر: نوائب الدهور فی علائم الظهور؛ سید حسین میرجهانی طباطبایی، کتابخانه صدر، چاپ دوم، ۱۳۶۹ هـ. ش.

موضوع و آدرس مطلب:

هجوم، ج ۳، صص ۱۵۸ و ۱۶۱.

ضرب، ج ۳، صص ۱۵۸، ۱۶۱ و ۱۶۲.

■ مشخصات اثر: و اما الجدار؛ حسین غیب غلامی هرساوی، دلیل ما، قم.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۹۵، ۱۰۳، ۱۰۴ و ۱۰۹.

هجوم، صص ۹۳-۹۷.

■ مشخصات اثر: وفاة الصدیقة الزهراء؛ عبدالرزاق الموسوی المقوم، منشورات المطبعة

الحیدریة، نجف، ۱۳۷۰ هـ. ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۶۱.

هجوم، ص ۶۱.

سقط، صص ۶۱، ۶۲.

ضرب، صص ۶۰ و ۶۱.

■ مشخصات اثر: ویژگی‌ها و دیدگاه‌های دو مکتب در اسلام؛ سید مرتضی عسگری،

ترجمه محمد سردارنیا، انتشارات بنیاد بعثت.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۷۰۲.

■ مشخصات اثر: هجوم به خانه صدیقه طاهره علیها السلام؛ عبدالزهراء مهدی، مولود کعبه، قم،

چاپ اول، ۱۴۲۴ هـ. ق.

موضوع و آدرس مطلب:

۱۸۶، ۱۸۷، ۲۰۲، ۲۰۵ و ۲۰۹.

هجوم، صص ۱۸۶، ۱۸۷، ۲۰۵ و ۲۰۹.
سقط، صص ۲۰۵ و ۲۰۹.
ضرب، صص ۲۰۵ و ۲۰۹.

مشخصات اثر: هشام بن حکم؛ سید احمد صفائی، دفتر نشر کوكب، الطبعة الثانية، ۱۳۵۹ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، ص ۸۴

هجوم، ص ۸۴

سقط، ص ۸۴

ضرب، ص ۸۴

مشخصات اثر: یاس در آتش؛ جعفر سبحانی، با همکاری مؤسسه بوستان کتاب، قم.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۴۱-۱۱۵

هجوم، صص ۴۱-۱۱۵

سقط، صص ۴۱-۱۱۵

ضرب، صص ۴۱-۱۱۵

مشخصات اثر: یاس کیبود؛ محمدعلی مجاهدی، انتشارات سرور.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ۷۹، ۸۰، ۸۱ و ۸۹.

مشخصات اثر: یاس مدینه؛ محسن حافظی، حضور، ۱۳۷۹ هـ.ش.

موضوع و آدرس مطلب:

ضرب، ص ۲۴۱

مشخصات اثر: یاس نیلوفری؛ محسن حافظی، انتشارات سنا، شهریور ۱۳۸۱ هـ.ش.

احراق، صص ٧٠-١٣٤.

هجوم، صص ٧٠-١٣٤.

سقط، صص ٧٠-١٣٤.

ضرب، صص ٧٠-١٣٤.

■

مشخصات اثر: يوميات فاطمة الزهراء عليها السلام؛ احمد الكاتب، ناشر: مؤلف.

موضوع و آدرس مطلب:

احراق، صص ١٠٤ و ١٠٥.

هجوم، صص ١٠٥ و ١٠٦.

سقط، ص ١٠٦.

١٠٦.